

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/77/2023
Identifikačné číslo spisu:	6121205409
Dátum vydania rozhodnutia:	20.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6121205409.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. T., nar. Q., bytom Y., zastúpeného JUDr. Marcelom Ružarovským, advokátom, so sídlom A. Žarnova 11C, Trnava, IČO: 53 711 343, proti žalovanej HVT, s. r. o., so sídlom Okružná 124/32, Dudince, IČO: 35 833 815, zastúpenej JUDr. Zuzanou Kovalovou, advokátkou, so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, IČO: 33 762 031, o žalobe na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 13C/41/2014, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 14C/3/2021, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. februára 2023 sp. zn. 15Co/102/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 1. júla 2022 č. k. 14C/3/2021-87 žalobu na obnovu konania, ktoré sa viedlo na súde prvej inštancie pod spisovou značkou 13C/41/2014, odmietol (výrok I.) a priznal žalovanej nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

1.1. Podľa názoru prvoinštančného súdu v danom prípade - vzhľadom na vyhodnotenie podpísania faktúry č. A. z 13. 09. 2017 a súhlasu s konečnou sumou na účte za poskytnuté ubytovanie a služby vo výške 11.259,15 eur, z ktorej vychádzal civilný súd v konaní sp. zn. 13C/41/2014, M. G. vo svojom mene a v mene žalobcu, v trestnom konaní sp. zn. 5T/159/2017 ako prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona - ide o dôvod obnovy konania uvedený v § 397 písm. a) CSP, teda týkajúci sa skutočností, dôkazov, či rozhodnutí, ktoré nemohol žalobca uplatniť v pôvodnom konaní a môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Použitie dôvodu uvedeného v ustanovení § 397 písm. c) CSP prichádza do úvahy v prípade, že sa preukáže príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním subjektu, či osoby v tomto ustanovení uvedenej a rozhodnutím súdu v neprospech strany žiadajúcej obnovu konania (táto kauzalita má vyplývať zo skutkovej vety trestného rozsudku), nestačí

len akákoľvek súvislosť protiprávneho konania a rozhodovanej veci. V danom prípade uvedená podmienka podľa názoru prvoinštančného súdu nebola splnená, keďže z trestného rozsudku nevyplýva, že M. G. konala podvodne preto, aby dosiahla rozhodnutie v neprospech žalobcu. Rovnako súd bol toho názoru, že označenie „iný subjekt konania“ možno vzťahovať aj strany sporu. Podľa názoru okresného súdu nie je možné argumentáciu žalobcu vzťahovať ani na dôvod obnovy konania podľa § 397 písm. a) CSP z dôvodu, že žalobca mal možnosť ako účastník civilného konania tvrdiť a preukazovať skutočnosti ohľadom svojho ubytovania, či využívania iných služieb spojených s ubytovaním v zariadení žalovaného. Žalobca bol v konaní pasívny a vo veci samej sa nevyjadril, ani sa ho žiadnym spôsobom nezúčastnil. V tomto smere prvoinštančný súd poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/96/2008 z 29. 09. 2009. Okrem toho, by uplatnenie tohto dôvodu obnovy konania bolo aj oneskorené pre uplynutie objektívnej trojročnej lehoty plynúcej v zmysle § 403 ods. 2 CSP od právoplatnosti žalobou napadnutého rozhodnutia (lehota uplynula dňom 08. 07. 2018).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) n a odvolanie žalobcu uznesením z 22. februára 2023 sp. zn. 15Co/102/2022 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd na rozdiel od názoru okresného súdu konštatoval, že v samotnej hypotéze ustanovenia § 397 písm. c) CSP absentuje uvedenie „strany sporu“ ako subjektu, ktorý sa dopustil trestného činu, v dôsledku ktorého bolo rozhodnuté v neprospech strany, pričom nie je možné ani širším výkladom dospieť k záveru, že pojem „iný subjekt“ v sebe zahŕňa aj niektorú zo strán konania. Uvedené ustanovenie presne vymedzuje dôvod na obnovu konania v prípade, ak bolo rozhodnuté v neprospech strany, avšak rozhodnutie v neprospech strany musí byť zapríčinené v dôsledku trestného činu presne vymedzeného okruhu subjektov, a to sudcu ako konkrétneho subjektu, iných subjektov konania, ktoré sú vymedzené v § 93 až § 95 CSP ako prokurátor, Európska komisia, Protimonopolný úrad a osobitné subjekty, alebo inej osoby zúčastnenej na konaní, ktorou môže byť intervenient (§ 81 CSP), svedok, znalec, prekladateľ, tlmočník. Na rozdiel od predošlej právnej úpravy obnovy konania obsiahnutej v § 228 ods. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“), došlo v novej právnej úprave CSP k rozšíreniu subjektov, keďže v predošlej právnej úprave bolo možné podať návrh na obnovu konania len v dôsledku trestného činu sudcu. Ak by chcel zákonodarcu rozšíriť dôvod obnovy konania aj v dôsledku trestného činu strany sporu, t. j. žalobcu a žalovaného, tieto subjekty by konkretizoval v hypotéze citovaného ustanovenia, nakoľko už v samotnom CSP sú strany konania špecifikované v § 60 CSP ako žalobca a žalovaný. V danom prípade došlo zjavne k spáchaniu trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona zo strany M. G. (viď rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/159/2017), ktorá v konaní vo veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 13C/41/2014 vystupovala v procesnom postavení žalovanej 1/, pričom táto sa svojím protiprávnym konaním dopustila uvedeného trestného činu vo vzťahu k žalovanej (v konaní pod sp. zn. 13C/41/2014 v procesnom postavení žalobkyne), a nie voči žalobcovi. Z uvedeného je tak zjavné, že nebol ani daný dôvod na obnovu konania v zmysle § 397 písm. c) CSP, a preto bolo namieste túto žalobu žalobcu odmietnuť v zmysle § 413 ods. 1 písm. e) CSP. Odvolací súd uznal, že okresný súd nemusel po doručení žaloby na obnovu konania doručovať túto na vyjadrenie a následne na repliku a dupliku v zmysle § 167 CSP, avšak uvedený postup sám osebe nie je dôvodom, pre ktorý by následne súd už nemohol žalobu na obnovu konania odmietnuť postupom podľa § 413 ods. 1 CSP, ak až následne dospeje k záveru, že žalobu na obnovu konania je potrebné odmietnuť. Z uvedeného dôvodu sa tak ani nenariaďuje pojednávanie na prejednanie žaloby na obnovu konania, ak súd túto odmieta. Podanie žalovanej z 20. 01. 2022, z obsahu ktorého nevyplývajú žiadne nové skutkové tvrdenia, neboli predložené nové dôkazy, či vyjadrené právne názory, nebolo potrebné doručovať protistrane.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie z dôvodu, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

3.1. V dovolaní namietal, že ani jedno z rozhodnutí súdov nižších inštancií s a riadne nevysporiadava s podstatnými tvrdeniami žalobcu (dostatočná príčinná súvislosť medzi trestným činom pôvodnej

žalovanej 1/ a nepriaznivým rozhodnutím pre žalobcu), resp. formalizmus pri výklade právnych noriem a potreba aplikácie čl. 3 CSP. Odvolací súd na tieto odvolacie námietky nereagoval a rozhodnutie odôvodnil tým, že žaloba je zjavne nedôvodná preto, lebo strana sporu nie je subjekt, ktorý by bol vymenovaný v ustanovení § 397 písm. c) CSP (teda nemal byť naplnený dôvod obnovy konania). Tento záver dovolateľ zároveň považoval i za prekvapivý, keďže túto otázku posúdil súd prvej inštancie inak. Právny názor odvolacieho súdu považoval za formalistický, odporujúci obsahu a účelu právnej normy. Navrhol preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaná v o vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol alebo zamietol. Napadnuté rozhodnutie považovala za zákonné a správne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, nie však dôvodné, a preto je potrebné ho zamietnuť (§ 448 CSP).

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V prípade dovolania podaného z dôvodu zmätočnosti rozhodnutia podľa § 420 CSP dovolací súd v prvom rade skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) a ž f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

9. Dovolací súd skúma existenciu dovolateľom uplatneného dovolacieho dôvodu, ktorým je tzv. vada zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným

výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) dovolateľ v dovolaní namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a jeho nedostatočné odôvodnenie, „prekvapivosť“ rozhodnutia odvolacieho súdu a napokon namietal výklad pojmu „iný subjekt konania“ z ustanovenia § 397 písm. c) CSP, ktorý zaujal odvolací súd, pričom ho považoval za formalistický.

12. K námietkam žalobcu týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový (skutočný) stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

13. Vo svetle uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním žalobcu spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odvolací súd sa v bode 17. odôvodnenia odchýlil od názoru okresného súdu a konštatoval, že v samotnej hypotéze ustanovenia § 393 písm. c) CSP absentuje uvedenie „strany sporu“ ako subjektu, ktorý sa dopustil trestného činu, v dôsledku ktorého bolo rozhodnuté v neprospech strany, pričom nie je možné ani širším výkladom dospieť k záveru, že pojem „iný subjekt“ v sebe zahŕňa aj niektorú zo strán konania. Keďže jeho právny názor sám osebe znamená, že podaná žaloba na obnovu konania nie je procesne prípustná, nezaoberal sa už ďalšou argumentáciou žalobcu, čo ani nemusel, keďže na meritórnom posúdení prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku by nič nezmenila. Uviedol však, že trestný čin M. G. v danom konaní by smeroval voči žalovanej a nie voči žalobcovi, čo signalizuje nedostatok ďalších podmienok prípustnosti žaloby na obnovu konania. Osobitne ešte poukázal na ďalšie procesné vady,

ktoré žalobca namietal v odvolaní a s nedôvodnosťou týchto námietok sa vysporiadal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností vychádzal, akými úvahami sa riadil a aké závery zaujal k právnemu posúdeniu veci. Odvolací súd prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil. Odôvodnenie jeho uznesenia zodpovedá aj základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, vyplýva z neho vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Odvolací súd sa stručným, ale dostatočným spôsobom vysporiadal s relevantnými odvolacími námietkami odvolateľa. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné. Závery, ku ktorým odvolací súd dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolací súd pripomína, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Dovolateľ v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v základnom konaní.

14. Vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP videl žalobca ďalej v „prekvapivosti“ rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý podľa jeho názoru porušil jeho procesné práva tým, že „nečakane“ zaujal iný právny názor ako súd prvej inštancie.

15. Nejde o postup odvolacieho súdu v rozpore s ustanovením § 382 Civilného sporového poriadku, ak bez výzvy stranám sporu použije vo svojom rozhodnutí iné ustanovenie právneho predpisu ako súd prvej inštancie, ak už bolo predmetné ustanovenie aplikované v skoršom štádiu konania, alebo ak jeho možná aplikácia bola posudzovaná v predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí odvolacieho súdu. To platí aj v prípade, že pri svojom rozhodovaní odvolací súd použil iné ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu ako súd prvej inštancie, pričom jeho aplikácie sa v ktoromkoľvek štádiu sporu domáhala strana sporu a zároveň druhá strana mala procesnú možnosť sa k jeho použitiu vyjadriť. Súčasťou výzvy podľa § 382 CSP nie je uvedenie toho, akým spôsobom mieni odvolací súd konkrétne „nové“ ustanovenie právneho predpisu pri svojom rozhodovaní vykladať (R 48/2020).

16. O prekvapivé rozhodnutie ide vtedy, ak odvolací súd nepostupoval v zmysle ustanovenia § 382 CSP, a zároveň pri svojom rozhodovaní použil ako rozhodujúce zákonné ustanovenie, ktoré v konaní pred súdom prvej inštancie nebolo použité, a ktorého aplikácie sa v priebehu sporu strany nedomáhali, a to ani v priebehu odvolacieho konania (k tomu viď aj sp. zn. 3Obdo/23/2017).

17. Nemožno dospieť k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je prekvapivé, ak pri svojom rozhodovaní použil iné ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu ako súd prvej inštancie, ak sa aplikácie tohto ustanovenia domáhala niektorá zo strán sporu, či už v priebehu prvoinštančného konania alebo v odvolacom konaní a druhá strana sporu mala procesnú možnosť sa k tomu vyjadriť (porovnaj sp. zn. 5Cdo/159/2022).

18. Pri prekvapivom rozhodnutí ide o „nečakanú“ aplikáciu predtým nepoužitého ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu. V posudzovanej veci ale o takú situáciu nejde. Išlo totiž o aplikáciu toho istého ustanovenia § 397 písm. c) CSP, ktoré aplikoval aj súd prvej inštancie, avšak odvolací súd ho inak vyložil. Súd nie je povinný pod hrozbou vzniku vady v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, stranu konania vopred informovať, aký výklad ustanovenia právneho predpisu sa chystá si osvojiť. Už len z tohto dôvodu argumentácia dovolateľa v tomto smere neobstoí. Navyiac, nemožno hovoriť o tom, že právny názor odvolacieho súdu, týkajúci sa výkladu pojmu iný subjekt konania v zmysle ustanovenia § 397 písm. c) CSP, bol zaujatý „nečakane“. Žalovaná protistrana vo svojom vyjadrení na č. l. 41 a nasl. zaujala takmer identický právny názor, aký potom formuloval i odvolací súd, s čím bol žalobca oboznámený, napokon sa vo svojom podaní na č. l. 51 a nasl. snažil tento právny názor s takmer identickou argumentáciou ako v dovolaní vyvrátiť.

19. Dovolací súd sa stotožňuje s postupom odvolacieho súdu, že nebolo potrebné postupovať podľa § 382 CSP. Ak odvolací súd postupuje podľa § 382 CSP, iba vyzve strany, aby sa vyjadrili k možnému

použitíu určitého zákonného ustanovenia. Súčasťou predmetnej výzvy však nie je uvedenie spôsobu, akým mieni odvolací súd dané zákonné ustanovenie pri svojom rozhodovaní vykladať. Táto povinnosť odvolaciemu súdu zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplyva. Preto ani nebolo potrebné oboznamovať strany sporu s výkladom predmetného ustanovenia, ktorý sa chystal odvolací súd zaujať.

20. Dovolací súd sa napokon zaoberal i výkladom pojmu „iný subjekt konania“ uvedeného v ustanovení § 397 písm. c) CSP ako základného predpokladu, na ktorom odvolací súd postavil svoje rozhodnutie.

21. Podľa ustanovenia § 397 písm. c) CSP proti právoplatnému rozsudku je prípustná žaloba na obnovu konania, ak bolo rozhodnuté v neprospech strany v dôsledku trestného činu sudcu, iných subjektov konania alebo inej osoby zúčastnenej na konaní.

22. Inými subjektmi konania sú v zmysle § 93 - § 95 CSP prokurátor, Európska komisia, Protimonopolný úrad SR a osobitné subjekty pribraté súdom do konania na ochranu práv strany sporu (pozri výklad k § 93 - § 95 CSP). Civilný sporový poriadok nedefinuje pojem „iné osoby zúčastnené na konaní“, pod týmto pojmom však môžeme rozumieť osobu, ktorá nie je stranou sporu, napriek tomu je však na konaní zúčastnená a zákon jej priznáva určité procesné práva a povinnosti. Osobou zúčastnenou na konaní môže byť napríklad intervenient (§ 81 CSP), ale aj znalec či tlmočník. (ŠTEVČEK, Marek, § 397 [Dôvody obnovy konania]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol., Civilný sporový poriadok, 2. vydanie, Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1500.).

22.1. Za iné subjekty konania považuje CSP (i) prokurátora, (ii) Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, (iii) Európsku komisiu a (iv) osobitné subjekty. ... Za osobitné subjekty chápe CSP aj orgány ochrany verejnej moci a právnické osoby zriadené za týmto účelom. Na ochranu týchto práv môže súd aj bez návrhu pribrať do súdneho konania takýto subjekt, ak s tým strana, na ochranu ktorej práv má vystupovať, súhlasí (ČOLLÁK, J. a kol., Procesné právo, Význam súdneho procesu a civilné sporové konania, Plzeň: Aleš Čeněk, 2024 s. 223, 224.).

23. S oporou citovanej odbornej literatúry považuje dovolací súd výklad odvolacieho súdu, že za iný subjekt konania, resp. inú osobu zúčastnenú na konaní, nemožno považovať stranu konania, za správny. Možno poukázať aj na systematiku CSP, keď prvá časť tohto kódexu osobitne delí svoje hlavy podľa subjektov konania, ktorých postavenia v civilnom procese sa týka (súd 2., 3. a 4. Hlava, strana 5. Hlava, iné subjekty 6. Hlava).

23.1. Pokiaľ dovolateľ poukazoval na komentár k CSP, podľa ktorého je subjektom konania aj strana, je potrebné tomuto argumentu prisvedčiť, avšak na správnosti výkladu odvolacieho súdu to však nič nemení. Ide totiž o tvrdenie síce pravdivé, avšak vytrhnuté z kontextu a nesprávne interpretované. Ten istý komentár správne za objekt konania totiž označuje aj súd. Pod pojmom „subjekt konania“ rozumieme: - súd; - sporové strany (porovnaj ďalšie výklady);

- iné osoby zúčastnené na konaní (svedok, znalec, tlmočník), ktoré svojou procesnou aktivitou konanie ovplyvňujú. (ŠTEVČEK, Marek, § 60 [Definícia sporových strán]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek, Civilný sporový poriadok, 1. vydanie, Praha: C. H. Beck, 2016, s. 220, marg. č. 1.). Ak by sme prijali uvažovanie dovolateľa, zahŕňal by extenzívny výklad § 397 písm. c) CSP aj trestné činy sudcov (ako osôb, prostredníctvom ktorých koná súd). Nie je ale potom jasné, prečo zákonodarca v § 397 písm. c) CSP pristúpil k osobitnému vymedzeniu „ak bolo rozhodnuté v neprospech strany v dôsledku trestného činu sudcu“. Preto možno vysloviť, že ak by mal zákonodarca v úmysle rozšíriť možnosť podania žaloby na obnovu konania aj v situácii, ak bolo rozhodnuté v neprospech strany v dôsledku trestného činu strany, bol by to podobne ako pri sudcovi osobitne stanovil a nezahŕňal by stranu medzi iné subjekty konania, príp. iné osoby zúčastnené na konaní, ak takto nikde inde v CSP nepostupoval. Naviac, tu treba poukázať na rozdiel medzi pojmi subjekt konania a iný subjekt konania. Ak medzi tieto pojmy vkladá dovolateľ znamienko rovnosti, ide z jeho strany o chybný výklad. Iné subjekty konania (prokurátor, Európska komisia a pod.) sú súčasťou množiny subjektov konania spolu so

stranami, súdom a pod.

23.2. Pokiaľ dovolateľ argumentoval tým, že v niektorých častiach CSP používa spojenie subjekt v spojení so stranou sporu, závery napadnutého rozhodnutia to nespochybňuje. Ako je už uvedené vyššie, subjektom konania sú aj strany konania aj iné subjekty konania. Nemožno napríklad vylúčiť situáciu, kedy dôjde v zmysle § 79 CSP k potrebe prístúpenia do konania aj iného subjektu konania, je to vlastne postup, ktorý CSP v ustanoveniach § 93 až § 95 pri iných subjektoch konania predpokladá. Pokiaľ ide o zmenu upravenú v § 80 CSP, táto sa týka vstupu do konania na miesto žalobcu alebo žalovaného, teda strán konania.

24. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd pri výklade sporného ustanovenia § 397 písm. c) CSP nepochybil, jeho výklad je správny v súlade s duchom a účelom CSP. Z uvedených dôvodov postupoval odvolací súd správne a nemožno hovoriť, že žalobcovi bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

25. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie namietajúce vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

26. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v súlade so zásadou úspechu vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP s tým, že o výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.